

شهر ما در مدار کارآفرینی

مدیرعامل سازمان سامان دهی مشاغل شهری شهرداری مشهد در گفت وگویی تفصیلی با شهرآرا، از برنامه این سازمان برای اشتغال آفرینی و خدمات دهی مطلوب به شهروندان می گوید

علیرضا ظهیری

گفت و گو

سازمان سامان دهی مشاغل شهری شهرداری مشهد به عنوان یکی از سازمان های درآمدزای این نهاد عمومی در شهرمان، امروز وظایف مختلفی را برعهده دارد و می تواند نقش مهمی در ایجاد درآمد های پایدار شهری برای مشهدالرضا ایفا کند. شاید بتوان گفت مهم ترین وظیفه این سازمان، سامان دهی مشاغل مزاحم و آلاینده کانون شهر و انتقال آن ها به دیگر مناطق است. درعین حال سازمان مذکور با بهره گیری از توان

تبلیغاتی محیطی شهر در حوزه کسب درآمد برای مدیریت می تواند نقش ایفا کند و درکنار آن با بهره گیری قانونی از ظرفیت ایجاد فروشگاه های ارزاق عمومی و میوه و تر بار در شهرمان درکنار تأمین بخشی از نیازمندی های زائران و مجاوران بارگاه رضوی با اقدامات اجتماعی مثبت، زمینه شغلی برای افراد مستعد و توانمند را فراهم کند. باتوجه به وظایف مهم سازمان در توسعه شهری، گفت وگویی مفصل را با محمدجواد مشیری، مدیرعامل سازمان سامان دهی مشاغل شهری شهرداری مشهد، ترتیب داده ایم تا برنامه ها و وظایف مختلف سازمان را بررسی کنیم.

سامان دهی مشاغل

● لزوم سامان دهی مشاغل مختلف در شهرها چیست و این کار در ارتقای کیفیت زیست شهری چه نقشی ایفا می کند؟

بر اساس قانون، شهرداری باید مشاغل مزاحم را شناسایی کند و برای خروج این مشاغل از محدوده شهری یا سامان دهی آن ها اقدامات لازم را انجام دهد. براساس آخرین مصوبه هیئت وزیران، ۲۵ رسته خدمتی و صنفی نباید در محدوده شهری فعالیت کنند که یکی از آن ها مربوط به حوزه ضایعات است. این مشاغل به دلیل آلایندگی و مزاحمت شغلی فراوان، جزو مشاغلی است که باید از محدوده شهری خارج شود. مردم مشهد، میوه فروشان وانی در شهر را به یاد می آورند اما امروز دیگر میوه فروش وانی در شهر دیده نمی شود. دیده نشدن این شیوه شغلی، دلیلی جز سامان دهی وانی ها در شهر ندارد. شهرداری مشهد برای حل این معضل که چهره شهر را نازیبا کرده بود، اقدام کرد و جایگاه های عرضه میوه و تره بار در شهر را

ارتقای کیفیت زیست شهری با سامان دهی مشاغل شهری

برپا کرد. اکنون هفده مرکز عرضه میوه در مناطق مختلف شهری مشهد فعال هستند و با این تدبیر، مسئله میوه فروشان وانی در مشهد حل شد.

● همان طور که گفتید، ۲۵ رسته شغلی مزاحم در شهر فعال هستند، تاکنون چه تعداد از این مشاغل به صورت کامل سامان دهی شده اند؟ در این زمینه نمی توانیم بگوییم که کار به صورت تمام وکمال انجام شده است، چون شهر موجودی زنده با عارضه های طبیعی خود است. اما همین سامان دهی میوه فروشی وانی، اقدامی بسیار خوب بوده است و مشهد اکنون تنها شهری است که دیگر چنین معضلی در آن دیده نمی شود. همچنین در حوزه ایجاد مجتمع های خودروبی و سامان دهی بخشی از این صنایع، اقدامات مثبتی انجام شده است. شهرداری مشهد به تمام ۲۵ رسته مزاحم ورود کرده است اما به صورت ویژه، سامان دهی انبارهای ضایعات را در دستور کار داریم و اکنون درحال شناسایی و مطالعه پهنه هایی برای ایجاد مجتمع های انبارهای ضایعاتی هستیم.

توزیع ارزاق عمومی

● پشت راهدانداری فروشگاه های زنجیره ای توزیع ارزاق عمومی، اهداف حمایتی است یا مدیریت شهری نگاه درآمذایی به این فروشگاه ها دارد؟

مدیریت توزیع ارزاق عمومی در شهر، بخشی دیگر از وظایف این سازمان است، از همین رو اکنون تعداد فروشگاه های «شهرما» به ۲۹ فروشگاه در شهر رسیده است و باید با افتخار بر این موضوع تأکید کنیم که فروشگاه های «شهرما» تنها فروشگاه های زنجیره ای شهر مشهد هستند که در آن ها فقط کالای ایرانی به فروش می رسد، البته در این دوره شهری نیز تأکید ما بر فروش حداکثری برندها و کالاهای تولیدشده در داخل مشهد و خراسان رضوی است، چون وقتی شهروندان مشهدی از تولیدات بومی خود استفاده کنند، چرخ اشتغال برای جوانان همین شهر و استان می چرخد. خوشبختانه حذف واسطه ها باعث شده است قیمت محصولات عرضه شده در بازارهای میوه، ۱۰ تا ۱۵ درصد کمتر از بازارهای دیگر باشد و همین موضوع استقبال مردم از این بازارها را به دنبال داشته است. مردم مشهد به این فروشگاه ها اعتماد دارند و ما نیز سعی می کنیم کالاهای ساخت ایران و به ویژه ساخت مشهد

را در این فروشگاه ها عرضه کنیم تا به مراکز عرضه کالاهای تولید مشهد تبدیل شوند.

● فروشگاه های شهرداری علاوه بر سهم مهم در تنظیم قیمت و عرضه ارزاق عمومی در شهر، چه نقشی در اشتغال زایی دارند؟

هم اکنون حدود ۳۰۰ نفر در این بازارها به صورت مستقیم و ۶۰۰ نفر نیز به صورت غیرمستقیم مشغول به کار هستند. علاوه بر آن، هفده فروشگاه عرضه میوه با اشتغال دوپست نفر از جوانان تلاشگر شهرمان فعالیت می کنند. شهرداری قرار است سه بازار میوه دیگر در شهر راه اندازی کند که با این کار، فضای مناسبی برای به کارگیری نیروهای جدید فراهم می شود. ● برای عرضه مناسب اقلام عمومی به ویژه در بافت پیرامون حرم مطهر رضوی در نوروز چه برنامه ای دارید؟

در نوروز نیز باتوجه به دوران پسا کرونا، شاهد حضور زائران در مشهد خواهیم بود، از همین رو کارگروه خدمات سفر استان، ما را موظف کرده است در حوزه ارزاق عمومی به ویژه تهیه و توزیع نان، اقدامات لازم را انجام دهیم. در همین راستا همچون سال های گذشته، غرفه های عرضه ارزاق عمومی در اطراف حرم و مراکز حضور زائران برپا خواهد شد و درعین حال برای ایجاد نانوایی های سیار نیز اقدامات لازم را انجام می دهیم.

ایجاد مجتمع پرنده های زینتی برای نخستین بار در کشور

مجموعه های صنفی

● برنامه مدیریت شهری برای افزایش مجتمع های تخصصی صنفی چیست؟ سیزده مجتمع صنفی یا به همت شهرداری یا با مشارکت بخش خصوصی ایجاد شده است. بخش خصوصی نیز به خوبی به این موضوع ورود کرده است که با درنظر گرفتن اقدامات بخش خصوصی در این حوزه، رقم گفته شده به بیش از شصت مجتمع صنفی خواهد رسید، با این حال چند مجتمع نیز در دست ساخت مدیریت شهری است که از آن جمله می توان به عملیات ساخت مجتمع «آسکوپارس» واقع در بزرگراه پیامبراعظم (ع) با مساحت ۴۷ هزار مترمربع و ۳۳۰ واحد خودروبی سبک اشاره کرد که بخشی از این مجتمع در آینده ای نزدیک به بهره برداری می رسد. همچنین برای نخستین بار در کشور، مجتمع صنفی «پرنده های زینتی» در مشهد درحال ساخت است که مساحت آن درتوس ۱۵،۹۷ هزار مترمربع بوده و قرار است در آنجا ۱۴۳ واحد پرنده فروشی در آینده ای نزدیک فعال شوند. همچنین مجتمع «پاران ثامن» با هدف سامان دهی صنوف مربوط به درودگران و کابینت سازان

با ۵۸ واحد صنفی و با مشارکت شرکت تعاونی این صنف به مساحتی بالغ بر ۱۲ هزار مترمربع درحال ساخت است و در مراحل پایانی خود به سر می برد.

● صنوف خودرویی جزو مشاغلی است که سامان دهی آن ها درسال های اخیر با حواشی همراه بوده است، چه برنامه های دیگری برای سامان دهی این صنوف دارید؟

بیشتر تعمیرگاه های خودرویی شهر مشهد در بولوار فرودگاه و ورودی مشهد مستقر هستند که این مسیر، مسیر ورودی زائران هوایی و زائران خودرویی از سمت نیشابور است، برای همین وجود تعمیرگاه در این بافت به دلیل مسیر ورودی مسافر به شهر طبیعی است، با این حال بیشتر تعمیرگاه های خودرویی در ورودی شهرها ایجاد می شوند که این موضوع نباید برمنظر و زیبایی چهره شهر تأثیر بگذارد. بنده نیز مخالف این موضوع نیستیم که تعمیرگاه ها در ورودی شهر باشند اما باید در مجتمع های کوچک و در لایه های بعدی ورودی این مراکز، سامان دهی شود تا ضمن پاسخگویی به مردم، زیبایی منظر شهری نیز حفظ شود.

اشتغال ۶۲۰۰ نفر در ۳۰ بازار موقت شهرداری مشهد

● چه برنامه ای برای بهتر شدن کسب وکار در بازارهای موقت دارید؟ ما به دنبال این هستیم که بازارهای خرد به بازارهای موقت بزرگ مقیاس تبدیل شوند، مانند یکشنبه و چهارشنبه بازار مجیدیه یا جمعه بازار شهید شوشتری. با این اقدام، علاوه بر ایجاد فضای رقابتی، فرصت های عادلانه و جذاب فراهم می شود. همچنین یکی از اهداف ما در این حوزه، ایجاد بازارهای موضوعی است تا مردم راحت تر و سریع تر و البته دسته بندی شده به کالاهای مورد نیاز خود دسترسی پیدا کنند. در این راستا، یکی از برنامه های ما، ایجاد بازار موقت سوغات برای زائران است. ● چه اقدامی برای حضور زنان سرپرست خانواده یا معتادان بهبود یافته در این بازارها و کسب روزی حلال برای آن ها انجام شده است؟

در راستای اجرای پروژه شهر ترمیمی، اقداماتی در این زمینه انجام شده است، از جمله اینکه اکنون یکی از بازارهای میوه شهرداری به زندانیانی که دوران محکومیتشان سپری شده است، واگذار شده که استقبال خوبی نیز از آن شده است. همچنین قرار شده است ۵۰ درصد ظرفیت کل روزبازارها به مشاغل خانگی اختصاص یابد که غالب این مشاغل را زنان سرپرست خانواده اداره می کنند، البته درکنار این اقدام، باید به دنبال توانمندسازی این افراد باشیم که بعد از چند سال فعالیت در بازارهای موقت، بتوانند به شغل و تولید ثباتی برسند.

بازارهای موقت

● نقش روزبازارها و شب بازارها در ایجاد اشتغال های خرد و سامان دهی تولید و عرضه بر کسی پوشیده نیست، شهرداری مشهد برای سامان دهی فعالیت این مشاغل چه اقداماتی انجام داده است؟

در شهرهای مختلف، شاهد حضور دست فروشان در معابر شهری هستیم. این موضوع به دلیل زیارتی بودن مشهد در این شهر پررنگ تر به چشم می آید، بنابراین مدیریت شهری با هدف زیباسازی منظر شهری باید فکری برای دست فروشان می کرد، از همین رو بازارهای موقت در شهرمان راه اندازی شد و اکنون سی روزبازار، شب بازار و بازار موضوعی در قالب ۱۹ هزار و ۶۰۰ جایگاه عرضه و اشتغال زایی برای بیش از ۶ هزار و ۲۰۰ نفر در شهرمان داریم. از ابتدای سال، گردش مالی این بازارها، بیش از ۴ هزار میلیارد تومان بوده که عدد درخورتوجهی است. اگر به لایه های دیگر موضوع نگاهی بیندازیم، متوجه خواهیم شد که ایجاد چنین بازارهایی در کاهش ناهنجاری های اجتماعی نقش بسزایی دارد. شهرداری مشهد نیز برای حمایت از این مشاغل با کمترین هزینه به این افراد غرفه می دهد، به طوری که علاوه بر تخفیف ۵۰ درصدی، هزینه ها برای افراد زیرپوشش نهادهای حمایتی نیز ناچیز است و صرف رفت وروپ بازار و ایجاد امنیت آن می شود.

ایست کار

● ایجاد ایست کار و فضایی برای سامان دهی کارگران ساختمانی یکی از ابتکارات مدیریت شهری بود که به عنوان الگوی کشوری از آن یاد می شود، با این حال به تازگی مطالبی درباره پایان فعالیت ایست کارها مطرح شده است، صحت و سقم این موضوع را توضیح دهید.

ایجاد ایست کارها در مشهد به شیوه ای موفق در کشور تبدیل شد. اکنون دوازده ایست کار برپایه مطالعات میدانی در مشهد جانمایی شده است که شهرداری مشهد سالانه ۱۲ میلیارد تومان برای اداره آن ها هزینه می کند. درحالی که سیزده دستگاه برای این امر وظایفی را برعهده دارند، فقط شهرداری در این حوزه به وظایف خود عمل کرده است و از دیگر دستگاه های مسئول، متأسفانه کوچک ترین عملی را شاهد نبوده ایم، از

سامان دهی ۱۰ هزار کارگر ساختمانی در ۱۲ ایست کار شهر مشهد

همین رو قصد داریم این ایست کارها به صورت خودگردان و با مشارکت بخش خصوصی و با محوریت خود کارگران ساختمانی اداره شود. حضور بخش خصوصی می تواند در ارتقای فعالیت ها و کسب درآمد و همچنین در استفاده از روش های نوین برای به کارگیری کارگران در پروژه های ساختمانی شهر، مثر باشد.

از زمانی که ایست کارها در مشهد شروع به کار کردند تا به امروز، حدود ۱۰ هزار کارگر ساختمانی فرایند ثبت نام خود را پشت سر گذاشته اند و بیش از ۴۰۳ هزار نفر روز اعزام از این مراکز به پروژه های ساختمانی داشته ایم. شهروندان نیز می توانند از طریق سامانه ۳۱۷۵ درخواست کارگر ساختمانی در رسته های مختلف را اعلام کنند.

نخستین تلویزیون سه بعدی شهری کشور در مشهد راه اندازی می شود

تبلیغاتی وجود دارد که درمجموع این ظرفیت تبلیغاتی درآمد خوبی دارد اما اگر بخواهیم در مقایسه با ظرفیت تبلیغاتی در شهرمان موضوع را بسنجیم، تبلیغات فعلی در شهر اصلا با ظرفیت موجود هم خوانی ندارد.

● برنامه ای برای بهره گیری از نوآوری های روز دنیا در این حوزه دارید؟

بی شک به دلیل تغییر در شیوه های تبلیغات شهری، شهرداری مشهد نیز به دنبال استفاده از روش های نوین در صنعت تبلیغات است. برای این موضوع به زودی نخستین تلویزیون سه بعدی تبلیغاتی کشور در مشهد راه اندازی می شود.

● برای سامان دهی کیوسک های مطبوعاتی و دست یافتن این کیوسک ها به رسالت اصلی خود، نیز برنامه ای اندیشیده اید؟

موضوع کیوسک های مطبوعاتی و سامان دهی آن ها، یکی از دغدغه های ما به شمار می رود. باتوجه به اینکه استقبال مردم از رسانه های مکتوب کمتر شده است، این کیوسک ها از رسالت اصلی خود دور شده و به مرکزی برای عرضه تنقلات، سیگار و حتی برخی کالاهای ممنوع تبدیل شده اند، از همین رو باید با همکاری اداره ارشاد و حمایت دستگاه قضایی فکری برای آن ها اندیشیده شود. باید کاری کنیم که این کیوسک ها به شکل اصلی و رسالت اصلی خود بازگردند.

تبلیغات شهری

● نقش تبلیغات محیطی شهر در کسب درآمدهای پایدار شهری چیست؟

سازمان سامان دهی مشاغل شهری در رتبه چهارم سازمان های شهرداری از نظر منابع درآمدی قرار دارد و بودجه درآمدی آن حدود ۲۱۰ میلیارد تومان است. یکی از منابع درآمدی که از آن می توان بیشتر هم استفاده کرد، تبلیغات محیطی است. شهر مشهد با ۳/۵ میلیون نفر جمعیت و حضور سالانه بیش از ۳۰ میلیون زائر، از ظرفیت بالقوه تبلیغاتی بهره می برد اما متأسفانه به دلیل اینکه قوانین این حوزه مربوط به دهه های ۶۰ و ۷۰ است، دست وپای ما برای بهره مندی از فناوری های نوین در تبلیغات شهری بسته است. در دهه ۷۰ موضوعی به نام تبلیغات با استفاده از سازه های دیجیتال وجود نداشت. اگر می خواهیم در مسیر تولید و ایجاد درآمدهای پایدار شهری گام برداریم، ضعف در استفاده از ظرفیت تبلیغات به عنوان یکی از ارکان تکمیلی چرخه تولید تا عرضه، به شدت احساس می شود. اگر هم این قوانین اصلاح نشود، مسئولان مربوط در استان می توانند کمی از اعمال سختگیرانه این قوانین در شهر بکاهد تا بتوان از این ظرفیت بزرگ در شهری مانند مشهد به درستی استفاده کرد.

در مشهد حدود ۴۵۰ میلیارد تبلیغاتی، ۱۱ تلویزیون شهری و ۵۹۰ استرابتورد

نگاهی به عملکرد سازمان سامان دهی مشاغل شهری شهرداری مشهد

